

*Масловата С.А.,
к.с.-г.н., доцент
Уманський національний університет садівництва*

ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Туризм – один з найприбутковіших видів бізнесу в світі. Він використовує приблизно 7% світового капіталу, а річний дохід від міжнародного туризму в 2000 році по оцінках Усесвітньої туристської організації, склав 600 млрд. доларів при 660 млн. досконалих міжнародних подорожей [1]. На початку 90-х років частка туризму навіть склала більше 10% світової торгівлі товарами і послугами, що дозволили йому зайняти 3 місце після експорту нафти і автомобілів, а до 2005 року туризм повинен вийти на перше місце.

Міжнародний туризм є активним джерелом надходжень іноземної валюти і робить вплив на платіжний баланс країни. Окрім впливу на економіку багатьох країн міжнародний туризм впливає на їх соціальне і культурне середовище, екологію. А останні, у свою чергу, впливають на туристів [2].

Серед основних передумов зародження екотуризму провідну роль займає посилення через масовість туризму, антропогенного навантаження на природні і культурно-історичні туристські ресурси. Враховуючи прогнозовані Всесвітньою туристичною організацією (ВТО) показники розвитку туризму в ХХІ столітті, стає очевидним наростання суперечностей в питанні задоволення туристичного попиту і раціонального використання туристичних ресурсів.

Екотуризм – туризм, що включає подорожі в місця з щодо незайманою природою, з метою отримати уявлення про природні і культурно-етнографічні особливості даної місцевості, який не порушує при цьому цілісності екосистем і створює такі економічні умови, при яких охорона природи і природних ресурсів стає вигідною для місцевого населення". За останнє десятиліття мало яке зарубіжне видання, присвячене туризму, обходиться без згадування екологічного туризму [3].

Найпоширеніша різновидність екотуризму в Україні – агротуризм або, як його ще іноді називають, сільський туризм. Село з його тишою, життям і близькістю до природи завжди надавала терапевтичну дію на міських жителів. Концепція агротуризму проста: ділячи дах з господарями, міські жителі залучаються до традиційного сільського побуту: приймають участь в повсякденних селянських роботах, обробляють землю, допомагають з нескладним ремонтом, збирають ягоди і виноград, стрижуть овець і доять корів. І при цьому насолоджуються красотами природи, співом птахів, верховою їздою, велосипедними прогулянками, полюванням і рибалкою, а потім утамовують голод свіжими натуральними продуктами – плодами своїх рук – на чистому повітрі.

Вперше про зелений туризм як про новий вигляд відпочинку у нас заговорили в 1996 році, коли група однодумців з Ужгороду, Києва, Сімферополя і Берегового звернулася в Мінюст з проханням зареєструвати статут Союзу сприяння розвитку сільського зеленого туризму [4].

Сільський (зелений) туризм, або агротуризм, є одним з видів екологічного туризму, який останнім часом набуває поширення і продовжує активно розвиватися в багатьох європейських країнах. Не є винятком і Україна. Характерно, що в розвинених країнах світу такий вид відпочинку користується попитом не лише у людей середнього достатку, а й у заможної частини населення. Адже агротуризм дає можливість міським жителям відпочити в сільській місцевості на природі, позбутися стресів, відвідати місцеві пам'ятки, ознайомитися з побутом сучасних сільських мешканців та народними традиціями, які вони зберігають, а за бажання - взяти участь у сільськогосподарських роботах [5].

Цей вид туризму, сприяючи розвитку малого бізнесу в аграрних регіонах, дає можливість міським мешканцям активно відпочивати в приватних сільських господарствах, а сільським господарям поліпшити своє фінансове становище.

Бібліографічний список:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Київ, ун-т, 2011. 395 с.
2. Васильєв В.П. Зелене серце Європи. Туризм сільський зелений. 2007. №3. С. 2-3.
3. Подгородецкий П.Д. Крим: природа. Сімферополь: Таврія, 1998. 192 с.
4. Ліпський Е.Л. Нові курорти Криму. Сімферополь: Таврія, 1965. 87 с.
5. Горленко І.А. Проблеми комплексного розвитку території. К. : Наукова думка, 1994. 295с.